

ZARZĄDZENIE NR *1085*/25
PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU
z dnia *16*. grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego realizowanego
w Żłobku Miejskim Nr 8 w Białymstoku**

Na podstawie art. 6d ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798) oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1882) zarządzam, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny realizowany w Żłobku Miejskim Nr 8 w Białymstoku, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Żłobka Miejskiego Nr 8 w Białymstoku.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2026 r.

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski

Załącznik do
ZARZĄDZENIA NR ..1085../25
PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU
z dnia ..16.. grudnia 2025 r.

PLAN
OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO -EDUKACYJNY
ŻŁOBKA MIEJSKIEGO NR 8
W BIAŁYMSTOKU

I. Nazwa Instytucji: Żłobek Miejski Nr 8

Organ prowadzący: Miasto Białystok

II. Lokalizacja:

Adres: 15-685 Białystok, ul. Orion 38

a) Dostęp do środków transportu:

Dojazd autobusem linii: 7, 24 ,9; duży parking dla rodziców. Budynek położony z dala od zgiełku komunikacyjnego.

b) Bliskość terenów zielonych:

Teren zielony na terenie placówki. posesja otoczona łąkami zapewniającymi czyste powietrze i miłą atmosferę.

III. Struktura i zasoby:

a) Liczba miejsc: 192

b) Grupy wiekowe: od 20 tygodnia do 3-go roku życia.

c) Dostępność specjalistycznych sal: sensoryczna, plac zabaw z wielkogabarytowymi zabawkami, basenami z kulkami.

d) Przestrzenie zewnętrzne: 2 place zabaw, teren zielony.

IV. Kierownictwo i kontakt:

a) Dyrektor: Ewa Głowacka – tel. 853067600, email: dyrektor@zlobeknr8.pl

b) Osoby kontaktowe:

główny księgowy – Joanna Walenczak tel. 853067611, email: finanse@zlobeknr8.pl

starszy referent – Urszula Dąbrowska tel. 853067602,

email:administracja@zlobeknr8.pl

V. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:

a) Dostosowanie obiektu: podjazdy dla wózków, winda, własna kuchnia, jadłospis zgodny z najnowszymi zasadami żywienia, place zabaw wewnętrzne i zewnętrzne, przestrzenne i słoneczne sale, meble dostosowane do wieku dzieci, miejsca do werandowania dzieci.

b) Monitoring: kamery wewnątrz i na zewnątrz budynku

Niniejszy plan obejmuje zagadnienia metodyczne, w szczególności dotyczące:

1) celów opiekuńczo- -wychowawczo- -edukacyjnych;

2) metod pracy z dziećmi;

3) harmonogramu obejmującego stałe i zmienne elementy dnia;

4) planowanych aktywności

Jednocześnie:

1) uwzględnia specyfikę instytucji opieki dotyczącą dostępnej przestrzeni, lokalizacji i zasobów;

2) jest akceptowany przez podmiot prowadzący instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 lub podmiot zatrudniający dziennego opiekuna lub dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek.

PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY ŻŁOBKA MIEJSKIEGO NR 8 W BIAŁYMSTOKU UWZGLĘDNIĄ NASTĘPUJĄCE ZAPISY KONWENCJI PRAW DZIECKA

Art. 2 Konwencji „*Prawo do niedyskryminacji. Każde dziecko, niezależnie od koloru skóry, płci, języka, wyznania, pochodzenia, niepełno sprawności, powinno być traktowane równo i sprawiedliwie*”

W codziennych kontaktach z dziećmi personel:

- zwraca się do wszystkich dzieci z takim samym szacunkiem i życzliwością;
- unika porównywania dzieci, stawia każdemu indywidualne, dostosowane do jego możliwości wymagania;
- równo rozdziela uwagę i czas poświęcany poszczególnym dzieciom, nie faworyzuje ani nie pomija nikogo;
- dba, by wszystkie dzieci miały równy dostęp do zabawek, pomocy dydaktycznych, sprzętu itp.;
- reaguje na wszelkie przejawy dyskryminacji wśród dzieci (np. wykluczanie z zabawy, przezywanie), konsekwentnie je wyjaśnia i im przeciwdziała. W organizacji zajęć i przestrzeni:
 - zajęcia są planowane tak, by wszystkie dzieci mogły w nich aktywnie uczestniczyć, niezależnie od pochodzenia, płci, sprawności itp.;
 - pomoce dydaktyczne, książki, dekoracje przedstawiają różnorodność (np. pokazują osoby różnych ras, kultur, o różnej sprawności);
 - organizowane są zajęcia i zabawy, które oswajają dzieci z różnorodnością i uczą szacunku dla odmienności (np. zabawy o tradycjach innych kultur, spotkania z osobami z niepełnosprawnościami);
 - personel unika stereotypowych podziałów (np. na zabawy „dla chłopców” i „dla dziewczynek”).

We współpracy z rodzicami personel:

- okazuje szacunek dla różnorodności rodzin dzieci (np. różne struktury rodzinne, pochodzenie etniczne, status ekonomiczny);
- przekazuje informacje dla rodziców w sposób zrozumiały, z uwzględnieniem ewentualnych barier językowych;
- reaguje na wszelkie przejawy dyskryminacji ze strony rodziców.

Art. 3 Konwencji „*Nadrzędność najlepszego interesu dziecka. We wszystkich działaniach dotyczących dzieci sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.*”

W kontaktach z dziećmi personel:

- planuje zajęcia i zabawy z uwzględnieniem wieku, potrzeb rozwojowych i zainteresowań dzieci;
- dostosowuje tempo i formę zajęć do możliwości dzieci, nie forsuje realizacji planu kosztem dobrostanu dzieci;
- reaguje na indywidualne potrzeby dzieci (np. potrzeba snu, jedzenia, bliskości);
- dba o bezpieczne i stymulujące środowisko, dostosowane do wieku, potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci;
- w sytuacjach konfliktowych między dziećmi kieruje się dobrem każdego z nich, nie stosuje kar.

We współpracy z rodzicami personel:

- traktuje rodziców jako partnerów w opiece nad dzieckiem, regularnie się z nimi komunikuje i konsultuje;

- w przypadku rozbieżności zdań stara się wypracować rozwiązania, które będą najlepsze dla dziecka;

- z rozważą podchodzi do próśb rodziców, które mogą nie być zgodne z interesem dziecka (np. zostawienie chorego dziecka w placówce).

W decyzjach administracyjnych:

- przy tworzeniu budżetu instytucji priorytetowo traktowane są wydatki bezpośrednio wpływające na jakość opieki nad dziećmi;

- w procesie rekrutacji personelu kluczowym kryterium są kompetencje i postawa wobec dzieci;

- harmonogram pracy personelu jest układany tak, by zapewnić dzieciom poczucie bezpieczeństwa i stałości personelu.

Art. 5. Konwencji „*Poszanowanie odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców lub opiekunów prawnych odnośnie do zapewnienia dziecku odpowiedniego ukierunkowania i wsparcia w korzystaniu z praw przyznanych mu w Konwencji.*”

Postępowanie personelu:

a) Przy rekrutacji dziecka do instytucji:

- rodzice otrzymują pełną informację o misji, wartościach, programie i funkcjonowaniu instytucji opieki;

- personel zbiera od rodziców szczegółowe informacje o dziecku, jego przyzwyczajeniach, potrzebach, wyzwaniach rozwojowych itp.;

- wspólnie z rodzicami ustalany jest plan adaptacji dziecka do instytucji, z poszanowaniem tempa i stylu przystosowania preferowanego przez dziecko i rodziców;

- rodzice są informowani o przysługujących im prawach (np. do informacji, do wyrażania opinii, do składania skarg) oraz o oczekiwaniach instytucji wobec nich.

b) W codziennej komunikacji i współpracy:

- personel regularnie informuje rodziców o postępach, sukcesach i ewentualnych trudnościach dziecka, używając zrozumiałego, pozbawionego żargonu języka;

- rodzice są zachęceni do dzielenia się swoimi obserwacjami, opiniami i sugestiami dotyczącymi funkcjonowania dziecka i pracy instytucji opieki;

- wszelkie decyzje dotyczące dziecka (np. dotyczące diety, odpoczynku, udziału w zajęciach dodatkowych) są podejmowane w porozumieniu z rodzicami, z poszanowaniem ich ostatecznego zdania (o ile nie zagraża to dobru dziecka);

- personel oferuje rodzicom porady i wskazówki wspierające rozwój i wychowanie dziecka, ale czyni to z szacunkiem dla ich autonomii i bez narzucania swojego zdania.

W rozwiązywaniu problemów i konfliktów:

- wszelkie problemy (np. dotyczące zachowania dziecka, nieporozumień z personelem) są niezwłocznie i otwarcie komunikowane rodzicom;

- personel wraz z rodzicami szuka przyczyn problemów i możliwych rozwiązań, doceniając wiedzę rodziców o ich dziecku;

- w przypadku konfliktu między rodzicami a personelem osoba kierująca instytucją działa jako mediator, dbając o wysłuchanie obu stron i wypracowanie rozwiązania służącego przede wszystkim dobru dziecka;

- instytucja opieki wspiera rodziców w uzyskaniu dostępu do zewnętrznego wsparcia (np. psychologa, mediatora), jeśli jest to potrzebne do rozwiązania problemu.

Art. 6. Konwencji „Niezbymalne prawo do życia i rozwoju. Każde dziecko ma przyrodzone prawo do życia, a państwo ma obowiązek zapewnić jego przetrwanie i rozwój.”

Plan bazuje na aktualnej wiedzy na temat rozwoju dziecka i uwzględniają wszystkie sfery rozwoju (fizyczną, poznawczą, emocjonalną, społeczną).

Plan jest dostosowany do wieku, potrzeb i możliwości dzieci, przewiduje zarówno działania wspólne dla całej grupy, jak i indywidualizację pracy z każdym dzieckiem.

- Codzienne aktywności (zabawy, zajęcia, czynności pielęgnacyjne itp.) są planowane i realizowane w taki sposób, by maksymalizować szanse rozwojowe dzieci.
- Rozwój dzieci jest regularnie monitorowany i dokumentowany, a Plany OWE są modyfikowane na podstawie zebranych informacji.

Organizacja przestrzeni i wyposażenia placówki:

- Przestrzeń instytucji opieki jest zaaranżowana w sposób bezpieczny, estetyczny i stymulujący dla dzieci.
- Dzieci mają dostęp do różnorodnych pomocy edukacyjnych, zabawek, książek itp., adekwatnych do ich etapu rozwoju i zainteresowań.
- Przestrzeń i wyposażenie są regularnie adaptowane do zmieniających się potrzeb i możliwości dzieci.
- Instytucja opieki dysponuje niezbędnymi materiałami i pomocami do wspomagania rozwoju dzieci ze specjalnymi potrzebami (takich jak np. pomoce dla dzieci z deficytami sensorycznymi).

Współpraca z rodzicami:

- Personel regularnie informuje rodziców o postępach rozwojowych ich dzieci, używając obiektywnych, bazujących na obserwacji danych.
- Rodzice są zaangażowani w planowanie i realizację działań wspierających rozwój ich dzieci (np. poprzez konsultacje w sprawie indywidualnego planu rozwoju).
- Instytucja opieki oferuje rodzicom edukację i wsparcie w zakresie wspierania rozwoju dzieci w warunkach domowych (np. warsztaty, materiały informacyjne).
- W przypadku zauważenia niepokojących sygnałów dotyczących rozwoju dziecka personel delikatnie i taktownie informuje o tym rodziców i oferuje wsparcie w podjęciu odpowiednich działań.

Współpraca z zewnętrznymi specjalistami:

- W razie potrzeby (np. w przypadku podejrzenia opóźnień lub zaburzeń rozwojowych) instytucja opieki jest otwarta na współpracę z zewnętrznymi specjalistami (np. psychologiem, logopedą, fizjoterapeutą).
- Personel jest otwarty na pracę specjalistów, którzy prowadzą obserwacje i diagnozują dzieci w instytucji opieki oraz konsultują z personelem pracę z dziećmi o specjalnych potrzebach rozwojowych.
- Instytucja opieki wspiera rodziców w uzyskaniu specjalistycznej pomocy dla dziecka (np. poprzez kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwieniu formalności).

Art. 8. Konwencji „Prawo do tożsamości”

W procesie rekrutacji i zapisu dziecka do placówki:

- instytucja opieki zbiera tylko te dane osobowe dziecka i rodziców, które są niezbędne do zapewnienia opieki i spełnienia wymogów prawnych;
- dane są przechowywane w bezpieczny sposób, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
- instytucja opieki respektuje prawo rodziców do wglądu w dane i do ich aktualizacji.

W codziennych interakcjach z dziećmi personel:

- używa poprawnych imion i nazwisk dzieci, nie nadaje przezwisk ani nie skraca imion bez zgody dziecka i rodziców;
- nie ujawnia danych osobowych czy sytuacji rodzinnej dziecka osobom nieuprawnionym;
- reaguje na przejawy dyskryminacji czy dokuczania związane z tożsamością dziecka (np. z powodu innego brzmienia imienia, koloru skóry);
- planuje i realizuje aktywności związane z budowaniem tożsamości dziecka jako osoby, członka rodziny i swojego kręgu kulturowego

Art. 12. I 13. Konwencji „Prawo dziecka do uczestniczenia w decyzjach, które go dotyczą w zakresie odpowiadającym jego możliwościom” oraz „Prawo do swobodnej wypowiedzi, swobody poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji oraz idei wszelkiego rodzaju, bez względu na granice, w formie ustnej, pisemnej bądź za pomocą druku, w formie artystycznej lub z wykorzystaniem każdego innego środka przekazu wybranego/ preferowanego przez dziecko”

W codziennych kontaktach z dziećmi personel:

- zapewnia przyjazną, bezpieczną atmosferę, sprzyjającą spontanicznej ekspresji dzieci;
- aranżuje przestrzeń w taki sposób, aby była dostosowana do potrzeb i możliwości dzieci, stymulowała ich aktywność i chęć eksplorowania (np. łatwy dostęp do zabawek, książek, materiałów plastycznych);
- dba o to, aby dzienny rozkład zajęć przewidywał czas zarówno na aktywności inicjowane przez dorosłych, jak i na swobodną zabawę dzieci;
- w miarę możliwości proponuje zajęcia i zabawy w małych grupach lub indywidualnie, co ułatwia obserwację i wsłuchanie się w komunikaty poszczególnych dzieci;
- umożliwia różnorodne formy ekspresji dostosowane do poziomu rozwoju dzieci (słowne, ruchowe, plastyczne, muzyczne), które ułatwiają im wyrażanie siebie;
- jest uważny na wszelkie sygnały wysyłane przez dziecko: słowa, dźwięki, gesty, wyraz twarzy, pozycję ciała, sposób poruszania się, reakcje emocjonalne;
- stara się zrozumieć, co dziecko komunikuje poprzez swoje zachowanie (np. płacz może oznaczać głód, zmęczenie, ból, tęsknotę za rodzicem; odwracanie głowy – niechęć do jedzenia lub interakcji; uśmiech, wokalizacje – zadowolenie, chęć zabawy);
- bierze pod uwagę kontekst sytuacyjny oraz wiedzę o dziecku (np. jego temperament, przyzwyczajenia, wcześniejsze doświadczenia);

- w razie wątpliwości co do interpretacji zachowania dziecka konsultuje się z innymi opiekunami, specjalistami, rodzicami;
- dokumentuje istotne obserwacje dotyczące sposobów komunikowania się poszczególnych dzieci (w dziennikach obserwacji, kartach rozwoju);
- zawsze reaguje na sygnały wysyłane przez dziecko, pokazując mu, że jest ono ważne i słyszane (np. przez kontakt wzrokowy, uśmiech, gest, słowo);
- dostosowuje swoją reakcję do rodzaju komunikatu i potrzeb dziecka (np. przytula, gdy dziecko płacze; podaje zabawkę, o którą prosi; odsuwa na bok jedzenie, gdy odwraca od niego głowę);
- nazywa słowami emocje i potrzeby wyrażane przez dziecko (np.: „Widzę, że jesteś smutny, bo mama wyszła”; „Chcesz tę czerwoną piłkę, o proszę”);
- w przypadku konfliktów między dziećmi daje każdemu z nich możliwość „wypowiedzenia się” w swojej sprawie na miarę swoich możliwości, nie bagatelizując perspektywy żadnego z nich;
- włącza dzieci w podejmowanie prostych decyzji, dając im możliwość wyboru (np.: „Chcesz bawić się klockami czy układać puzzle?”; „Wolisz najpierw zjeść zupę czy drugie danie?”);
- szanuje decyzje dziecka, nawet jeśli są niezgodne z preferencjami dorosłego, o ile nie zagrażają bezpieczeństwu lub zdrowiu dziecka, np. brak zainteresowania zabawą inicjowaną przez dorosłego;
- dostosowuje komunikację do poziomu rozwojowego dziecka.

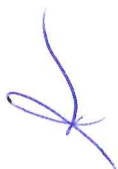
We współpracy z rodzicami personelu:

- rozmawia z rodzicami o sposobach komunikacji ich dziecka, typowych dla niego reakcjach, preferencjach;
- informuje rodziców o zaobserwowanych u dziecka postępach lub trudnościach w zakresie komunikacji;
- zachęca rodziców do stwarzania dziecku w domu przestrzeni do swobodnej ekspresji, uważnego słuchania, adekwatnego reagowania na komunikaty dziecka;
- w razie zauważenia niepokojących symptomów w rozwoju mowy lub komunikacji dziecka wspiera rodziców poprzez propozycję działań, które mogą podjąć, np. poprzez wskazanie miejsc w najbliższej okolicy zapewniających wsparcie logopedyczne

Art. 19 i 34 *„Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych”*

Instytucja opieki ma stworzoną i realizuje politykę ochrony dzieci.

- Ma jasną politykę „zero tolerancji” dla przemocy.
- Ma stworzone i wdrożone procedury zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przemoc. Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych
- Ma opracowany i wdrożony kodeks etyczny, który jasno określa zasady postępowania personelu z dziećmi, w tym absolutny zakaz stosowania jakichkolwiek form przemocy.
- Zapewnia personelowi regularne szkolenia z zakresu ochrony dzieci przed przemocą.

- Ma procedury reagowania na wszelkie sygnały mogące świadczyć o występowaniu przemocy wobec dziecka.
- Regularnie prowadzi zajęcia i aktywności promujące wartości szacunku, empatii, nieagresywnego rozwiązywania konfliktów.
- Personel jest wyczulony na potencjalne oznaki doświadczania przez dziecko przemocy, takie jak: zmiany w zachowaniu, smutek, lęk, agresja, wycofanie, urazy fizyczne.
- W przypadku zaobserwowania lub uzyskania informacji o przemocy wobec dziecka personel natychmiast zapewnia dziecku bezpieczeństwo i wsparcie, a osoba kierująca instytucją jest niezwłocznie informowana o sytuacji i podejmuje decyzje o dalszych krokach, w tym o powiadomieniu odpowiednich służb (policja, pomoc społeczna, sąd rodzinny)

Instytucja opieki ściśle współpracuje z tymi służbami w procesie wyjaśniania sprawy i pomocy dziecku i rodzinie.

- Dziecku zapewniana jest odpowiednia pomoc psychologiczna i wsparcie w radzeniu sobie z doświadczeniem przemocy.
- Wszystkie przypadki podejrzenia lub stwierdzenia przemocy są szczegółowo dokumentowane, z zachowaniem poufności danych. Dzieci są uczone zasad bezpieczeństwa osobistego, asertywności, radzenia sobie w trudnych sytuacjach – stosownie do ich wieku i możliwości. Rodzice są informowani o polityce instytucji opieki dotyczącej ochrony dzieci i angażowani w działania profilaktyczne.

Art. 23. Konwencji *„Prawo dziecka z niepełnosprawnością do pełnego i godnego życia w warunkach honorujących jego godność, umożliwiającym osiągnięcie niezależności i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym”*

- Instytucja opieki jest dostępna i przystosowana do potrzeb dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
- Wartością jest różnorodność, a każde dziecko czuje się szanowane i włączone do życia instytucji.
- Instytucja opieki zapewnia personelowi szkolenia i zasoby niezbędne do efektywnej pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami.
- Dla dzieci z niepełnosprawnościami tworzy się we współpracy z rodzicami indywidualne plany wspierania rozwoju.
- Wszystkie dzieci są traktowane z szacunkiem i bez dyskryminacji ze względu na poziom sprawności.
- Metody pracy i komunikacji są dostosowywane do potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci.
- Sukcesy i postępy dzieci z niepełnosprawnościami są dostrzegane i celebrowane na równi z osiągnięciami innych dzieci.

Art. 27 Konwencji. *„Prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu”*

- Przestrzeń instytucji opieki jest zaaranżowana w sposób wspierający różne obszary rozwoju dzieci (fizyczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny itp.).
- Dzieci mają dostęp do różnorodnych kątek tematycznych, stymulujących zabawę i naukę (np. kątek czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy itp.).

- Meble i wyposażenie są dostosowane do wzrostu i możliwości dzieci, pozwalają na samodzielność i rozwijają różne umiejętności.
- W aranżacji przestrzeni wykorzystywane są zarówno gotowe pomoce edukacyjne, jak i materiały naturalne, zachęcające do eksploracji i kreatywności.
- Plan dnia jest zbalansowany, uwzględnia zarówno aktywności kierowane przez dorosłych, jak i czas na swobodną zabawę dzieci.
- Zajęcia są planowane całościowo, z uwzględnieniem wszystkich sfer rozwoju.
- Stosowane są różnorodne metody pracy, odpowiednie do wieku i możliwości dzieci.
- Dzieci mają wiele okazji do uczenia się przez doświadczanie, eksperymentowanie, samodzielne odkrywanie.
- Codzienne rutyny (posiłki, odpoczynek, toaleta) są traktowane jako okazje do rozwijania samodzielności, zdrowych nawyków, umiejętności społecznych.
- Plan dnia uwzględnia zarówno aktywności w budynku, jak i na świeżym powietrzu, ruch i odpoczynek, działania grupowe i indywidualne.
- Personel regularnie komunikuje się z rodzicami na temat rozwoju i potrzeb ich dzieci. Informacje są wymieniane codziennie przy przyprowadzaniu i odbiorze, a także podczas regularnych spotkań indywidualnych.
- Rodzice są zaangażowani w proces planowania i realizacji działań wspierających rozwój ich dzieci. Ich sugestie i obserwacje z domu są włączane do pracy instytucji opieki. Instytucja opieki oferuje rodzicom edukację i wsparcie w zakresie stymulacji rozwoju dzieci w warunkach domowych (np. warsztaty, materiały informacyjne).
- W razie zauważenia szczególnych potrzeb lub trudności rozwojowych dziecka personel delikatnie i taktownie omawia to z rodzicami i wspólnie planuje odpowiednie działania wspierające.

Art. 28 i 29 Konwencji: „*Prawo do edukacji. Nauka dziecka ukierunkowana na: rozwijanie w jak najpełniejszym zakresie: osobowości, talentów oraz zdolności intelektualnych i fizycznych dziecka; rozwijanie w dziecku szacunku dla praw człowieka/ tożsamości kulturowej; przygotowanie dziecka do odpowiedzialnego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równości płci oraz przyjaźni; rozwijanie w dziecku poszanowania środowiska naturalnego*”

Placówki zapewnia warunki do bezpiecznego i nieskrępowanego rozwoju przede wszystkim poprzez eksplorację i doświadczanie w ramach realizowanego planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

1) Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne

CELE OGÓLNE:

- Stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom przez organizację codziennej opieki zapewniającej respektowanie praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka i spełnianie podstawowych potrzeb życiowych – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku;
- Stworzenie warunków pobytu wspierających rozwój umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych;
- Wspieranie rozwoju poznawczego, twórczego, umiejętności komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego pełen i harmonijny rozwój.

CELE SZCZEGÓŁOWE są realizowane w codziennej pracy instytucji i umożliwiają rozwój wiedzy, umiejętności i dyspozycji dzieci. Cele szczegółowe są dopasowane do indywidualnych możliwości dzieci w grupie:

- kształtowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb;
- rozwój sprawności fizycznej, koordynacji ruchowej, integralności sensorycznej;
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji u siebie i innych osób, samoregulacji emocjonalnej;
- kształtowanie tożsamości, poczucia odrębności, świadomości własnego „ja”, świadomości swoich potrzeb;
- kształtowanie uważności na inne dzieci i ich potrzeby;
- kształtowanie gotowości do porozumiewania się, umiejętności komunikacyjnych i językowych;
- kształtowanie gotowości do poznawania świata, ciekawości, wytrwałości;
- rozwój umiejętności utrzymywania wspólnego pola zainteresowania i uwagi;
- rozwijanie i poszerzanie wiedzy i rozumienia otaczającego świata.

CELE OPIEKUŃCZE:

- zaspokojenie podstawowych potrzeb dziecka (regularne posiłki, sen odpoczynek dostosowany do rytmu dnia i wieku dziecka, reagowanie na indywidualne potrzeby dziecka);
- organizowanie bezpiecznego otoczenia (wdrażanie zasad bezpiecznego zachowania w sali, na placu zabaw, stołówce, podczas spaceru);
- budowanie pozytywnych relacji w grupie (wdrażanie do zabaw wszystkich dzieci, wspólnego spędzania czasu);
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa (stworzenie warunków sprzyjających adaptacji dziecka do nowego środowiska, nawiązanie pozytywnych relacji między dzieckiem a opiekunem, budowanie atmosfery spokoju, życzliwości i akceptacji).

CELE WYCHOWAWCZE:

- kształtowanie umiejętności społecznych (współzycie w grupie, czekanie na swoją kolej, dzielenie się, wspólne sprzątanie zabawek);
- kształtowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania (poczucie akceptacji, rozwijanie relacji z rówieśnikami i opiekunami, kształtowanie poczucia bezpieczeństwa, umiejętność wyrażania emocji adekwatnych do wieku);
- rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności (podejmowanie prób samodzielnego jedzenia, ubierania, porządkowania zabawek, czynności higienicznych; wdrażanie do podejmowania samodzielnych decyzji, dokonywania wyborów).

CELE EDUKACYJNE:

- rozwój manualny – motoryka mała (ćwiczenia sprawności dłoni i palców – zajęcia sensoryczne, chwyt pęsetowy – kredka, pędzel, zainteresowanie różnymi materiałami i fakturami);
- rozwój mowy i komunikacji (proste instrukcje i polecenia, zachęcanie do wypowiedziania prostych zdań, ćwiczenia prawidłowej mowy);
- rozwój ruchowy – motoryka duża (ćwiczenia równowagi, rozwijanie koordynacji podczas zajęć ruchowych, tanecznych i sportowych, rozwijanie orientacji w schemacie własnego ciała);

- rozwój muzyczny i rytmiczny (słuchanie różnych dźwięków, muzyki, rozpoznawanie i naśladowanie dźwięków z otoczenia oraz głosów zwierząt, budowanie poczucia rytmu poprzez tupanie, klaskanie, tańczenie w kole, śpiewanie piosenek);
- rozwój plastyczny (malowanie farbami, kredkami, kredą, palcami, lepienie z różnych mas, rozwijanie wyobraźni);
- rozwój poznania przyrodniczego i społecznego (poznawanie świata przyrody – zwierzęta, rośliny, zjawiska przyrodnicze, poznawanie otoczenia społecznego – dom, żłobek, zawody, segregacja śmieci).

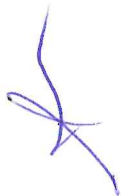
2) Metody pracy z dziećmi

Dzieci bawią się w grupach zróżnicowanych wiekowo lub zróżnicowanych pod względem poziomu rozwoju.

- 1) Metoda aktywnego słuchania – dorosły wykazuje zrozumienie i akceptację poprzez poświęcenie dziecku uwagi i spokojną reakcję.
- 2) Metoda „bliskości” – szybkie i adekwatne reagowanie na potrzeby dziecka, uwzględniając indywidualne tempo rozwoju.
- 3) Aktywna komunikacja – przejawia się poprzez komentowanie zaobserwowanych działań dziecka, wyrażanie zainteresowania działaniami dziecka, wspieranie dziecka słowami otuchy, nazywanie emocji.
- 4) Włączanie się do zabawy dzieci, jeśli tego potrzebują lub wyłączenie się z zabawy, jeśli obecność dorosłego nie jest niezbędna.
- 5) Dostarczanie materiałów, przedmiotów i narzędzi, które mogą rozwijać i wzbogacać aktywności i zabawy dzieci, strefy tematyczne, rozwijanie zainteresowań i wyobraźni, wykorzystanie materiałów codziennego użytku.
- 6) Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata – opisywanie jak działa to, co robią, jakie są obserwowane zależności, łączenie przyczyny i skutku, pokazywanie chronologii wydarzeń, przewidywanie.
- 7) Wspierania samodzielności -zachęcanie do samodzielnego jedzenia, zachęcanie do samodzielnego nakładania jedzenia, ubierania i rozbierania, porządkowania zabawek.
- 8) Metoda wielozmysłowa – rozwijanie słuchu, koordynacji, poczucia rytmu, rozwijanie zmysłu dotyku (materiały o różnych fakturach), zmysł smaku i węchu (spożywanie różnych potraw, zapachy z otoczenia), zmysł wzroku (rozpoznawanie kolorów, kształtów).
- 9) Edukacja przez zabawę (eksperymentowanie, odgrywanie ról podczas zabawy z rówieśnikami, wspólne czytanie książek, prace plastyczne, rozróżnianie kolorów).
- 10) Wspieranie rozwoju mowy (mówienie prostymi i zrozumiałymi komunikatami, powtarzanie słów, czytanie książek, nazywanie przedmiotów, kolorów, nauka wierszyków i piosenek, teatrzyki, zachęcanie do powtarzania odgłosów.

3) Harmonogram dnia placówki obejmujący stałe i zmienne elementy tegoż dnia

- Harmonogram dnia jest stały i przewidywalny dla wszystkich dzieci. Poczucie bezpieczeństwa dzieci opiera się o rutyny i rytuały.
- Harmonogram uwzględnia aktywności wszystkich dzieci. Modyfikuje się trudność aktywności dostosowując je do poziomu rozwoju poszczególnych dzieci.
- Dzieci mają możliwość obserwacji siebie nawzajem.
- Harmonogram dnia dostępny jest dla rodziców. Wcześniejsze informacje dotyczące planu dnia ułatwiają adaptację, jeśli rytm dnia dziecka jest dopasowany do rytmu dnia żłobkowego.
- Czynności higieniczne, takie jak: zmiana pieluszek, mycie, podmywanie i odświeżanie dziecka, odbywa się w zgodzie z potrzebami dziecka, wtedy kiedy ono tego

potrzebuje, nie jest częścią zaplanowanego harmonogramu dla całej grupy. Dzieciom starszym, które korzystają z nocnika, przypomina się o możliwości skorzystania z toalety. Przewijanie odbywa się bez pośpiechu, w kontakcie z dzieckiem i z delikatnością.

- Odpoczynek. Każdego dnia w harmonogramie dla całej grupy jest przewidziany czas na odpoczynek. W grupie najmłodszej często jest wcześniej niż w grupach starszych – zależy to od potrzeb dzieci. Istnieje możliwość wyboru sposobu odpoczynku – leżenie na kocyku/macie, wyciszenie się w specjalnym miejscu (np. namiot, „baza”, kącik wyciszenia) czy w łóżeczku.

W harmonogramie dnia uwzględnia się następujące elementy:

Godzina	Czynności	Charakter czynności	Opis
6.30 – 8.00	Schodzenie się dzieci, zabawy swobodne	stałe	Dzieci przychodzą do żłobka, powitanie z opiekunami, mają czas na dowolne, swobodne zabawy indywidualne lub z grupami rówieśniczymi
8.00 – 9.00	Śniadanie	stałe	Czynności higieniczne przed posiłkiem, wspólne spożywanie posiłku, czynności higieniczne po posiłku
9.00-11.00	Zajęcia	zmiennie	Pobyty na świeżym powietrzu, zabawy tematyczne, plastyczne, ruchowe, sportowe, sensoryczne, teatrzyki, zabawy dowolne w strefach tematycznych, czytanie książek
11.00-12.00	Obiad	stałe	Czynności higieniczne przed posiłkiem, wspólne spożywanie posiłku, nauka samodzielnego jedzenia, czynności higieniczne po posiłku
12.00-14.00	Leżakowanie	stałe	Sen lub odpoczynek przy muzyce relaksacyjnej
14.00-15.00	Podwieczorek	stałe	Czynności higieniczne przed posiłkiem, wspólne spożywanie posiłku, czynności higieniczne po posiłku
15.00-17.00	Zajęcia dowolne, odbiór dzieci	zmiennie	Czytanie książek, zabawy w strefach tematycznych, zabawy

			z opiekunem, odbiór dzieci przez rodziców, pożegnanie z opiekunami
--	--	--	--

4) Planowane aktywności

Aktywności dzieci to przede wszystkim sytuacje, które powtarzają się codziennie. Doświadczenia codzienne to czynności powtarzalne, stanowiące element codziennego rytmu dnia. To dzięki nim dziecko buduje i umacnia swoją osobowość, rozwijając kompetencje społeczne, emocjonalne, postawy i motywację do aktywnego uczestniczenia w środowisku. To od czynności codziennych zależy, czy dziecko wykształci w sobie postawy (dyspozycje) do współpracy, gotowość do podejmowania wysiłku, wytrwałość, empatię, samoświadomość, ale też postawy sprzyjające zdrowiu i sprawności fizycznej. Stałe momenty pobytu dziecka w instytucji dają mu poczucie bezpieczeństwa wynikające z harmonijnego, powtarzalnego schematu.

Przy planowaniu aktywności dzieci stwarza się im możliwości do zabaw edukacyjnych we wszystkich obszarach rozwoju, ponieważ:

- Zabawa jest kluczową praktyką we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem. Zadaniem opiekunów jest zapewnienie wszystkim dzieciom możliwości różnego rodzaju zabaw i gier;
- Zabawa daje dzieciom możliwość rozwoju, uczenia się i zapewnia dobre samopoczucie;
- Dzieci nie traktują zabawy jako narzędzia do osiągnięcia określonych celów, ale jako sposób spędzania czasu, życia i postrzegania świata;
- Dla dzieci znaczenie zabawy leży w samej zabawie. Daje im radość i przyjemność. Dzieci podczas zabawy są aktywnymi podmiotami: strukturyzują i badają otaczający świat, tworzą relacje społeczne i tworzą znaczenia w oparciu o swoje doświadczenia. Budują wyobrażenia o sobie i innych, naśladują, a także tworzą nowe rzeczy;
- Dzięki zabawie dzieci modelują i testują swoje pomysły, mogą przetwarzać doświadczenia, które uważają za trudne. Zabawa pozwala im bezpiecznie eksperymentować, próbować i ponosić porażki;
- Propozycje zabaw edukacyjnych łączą w sobie elementy umożliwiające wszechstronny rozwój: radość, robienie rzeczy razem i rozwijanie osobistych umiejętności. Gdy dzieci zdobywają więcej doświadczeń, zabawa ewoluuje i przybiera coraz bardziej złożone formy. Interakcje między personelem a dziećmi, a także między dziećmi stanowią podstawę rozwoju myślenia, języka i rozwijania umiejętności zabawy;
- Poprzez zabawę dzieci dokonują obserwacji, eksperymentują i uczą się zasad panujących w społeczności;
- Podczas zabawy w grupie dzieci uczą się regulować swoje emocje, a także brać pod uwagę punkt widzenia innych;
- Zabawa zwiększa poczucie wspólnoty i wzmacnia pozytywną atmosferę emocjonalną;
- Rozwój ruchowy (tory przeszkód, zabaw przy muzyce, zabawy z chustą animacyjną, turlanie, toczenie, rzucanie woreczkami, malowanie palcami, lepienie z plasteliny, ugniatanie masy solnej, granie na instrumentach)
- Motywacja i wspieranie poczucia wartości (zachęcanie do dokonywania wyboru - wybór zabawy, pochwały, zabawy swobodne).

Dokumentowanie i monitorowanie .

Personel pracuje z dziećmi realizując Plan Opiekuńczo - Wychowawczo – Edukacyjny.

Plan Opiekuńczo - Wychowawczo – Edukacyjny jest rokrocznie analizowany i dostosowywany do potrzeb dzieci.

Plan OWE został skonsultowany z rodzicami.

Akceptacja Planu OWE przez podmiot prowadzący

Plan OWE jest akceptowany przez podmiot prowadzący instytucję opieki poprzez zarządzenie organu prowadzącego żłobek.

STANDARD 6	
Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby	
6.1 Działania rozwijające u dzieci poczucie przynależności do grupy oraz zainteresowań innych	<ul style="list-style-type: none">• Personel aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m. in. poprzez podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały czy możliwość przekształcenia sali w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci.• Personel stosuje codzienne rytuały, takie jak indywidualne powitania, pożegnania, wspólne rozpoczęcia i zakończenia dnia, sprzyjające budowaniu poczucia wspólnoty.• Personel włącza dzieci w dekorowanie sali.• Personel uczy odkładania zabawek na swoje miejsce.• Personel uważnie reaguje na sygnały dziecka świadczące o chęci nawiązania kontaktu z innymi dziećmi i wspiera je w tych sytuacjach.
6.2 Działania personelu wspierające rozwój autonomii dzieci	<ul style="list-style-type: none">• Personel umożliwia dzieciom podejmowanie różnych ról (np. poprzez wyznaczenie w najstarszej grupie dyżurnego pomagającego w rozdawaniu sztuczków).• Personel zostawia dziecku czas na samodzielnie wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątanii, łączeniu puzzli lub aranżacji miejsca zabawy.• Personel zachęca dzieci do pomagania sobie nawzajem, z uwzględnieniem ich wieku i poziomu rozwoju.• W sytuacjach konfliktowych personel wspiera dzieci w samodzielnym poszukiwaniu rozwiązań, jednocześnie zapewniając pomoc, jeśli dzieci nie są w stanie same poradzić sobie z daną sytuacją. W całej placówce obowiązują jednolite zasady reagowania w sytuacjach konfliktowych.• Personel szanuje decyzje dzieci dotyczące dzielenia się zabawkami oraz uczestnictwa w zabawie z innymi dziećmi. Dzieci mają prawo odmówić zabawy z inną osobą lub dzielenia się zabawkami.
6.3 Zadania personelu wspierające współpracę i komunikację w grupie.	<ul style="list-style-type: none">• Personel daje dzieciom wskazówki, jak ze sobą współpracować (np. : Najpierw on, potem ty”).• Personel daje dzieciom możliwość samodzielnego decydowania, z kim chcą się bawić, ale pozostaje w pobliżu, aby zapewnić im poczucie bezpieczeństwa i ewentualną pomoc.

	<ul style="list-style-type: none"> • Poprzez własne zachowanie personel pokazuje dzieciom, jak rozmawiać, prosić o coś, poczekać na swoją kolej czy zaprosić kogoś do zabawy. • Zamiast zakazów i krytyki, personel stosuje pozytywne komunikaty, które pokazują dzieciom, jak mogą zachować się inaczej, np. „Nogi chodzą po sali” zamiast „Nie biegaj!”.
6.4 Działania personelu wspierające celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń	<ul style="list-style-type: none"> • W placówce organizowane są proste formy celebrowania wydarzeń bliskich dzieciom, takich jak urodziny, Dzień Dziecka, Dzień Mamy i Taty, Dzień Rodziny. • Dla każdego dziecka obowiązuje ten sam, ustalony z rodzicami rytuał świętowania urodzin. • Celebrowanie świąt o charakterze kulturowym lub religijnym odbywa się w porozumieniu z rodzicami, z uwzględnieniem różnic kulturowych. • Każde dziecko ma prawo zrezygnować z udziału w świętowaniu lub jego wybranych elementach, a personel respektuje tę decyzję. <p>Proponowane święta, wydarzenia, uroczystości w bieżącym roku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dzień Kropki, Dzień Pluszowego Misia, Dzień Dyni itp.
STANDARD 7 Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata	
7.1 Wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeń sali jest tak zorganizowana, by dzieci miały dostęp do różnorodnych miejsc zabawy tematycznej, które są regularnie wzbogacane o nowe elementy. • Dzieci mają możliwość samodzielnego badania otoczenia poprzez kontakt z przedmiotami codziennego użytku oraz materiałami dostępnymi w sali. • W sali i podczas spacerów dzieci mają możliwość poznawania naturalnych materiałów, obserwowania zmian w przyrodzie i eksplorowania otoczenia. • Czas trwania zabaw i aktywności dostosowywany jest do zaangażowania i możliwości dzieci — zabawa nie jest przerywana sztucznie, jeśli dzieci chcą ją kontynuować. • Rozwijanie zainteresowań dzieci przez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań istniejących materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych.
7.2.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci myślenie przyczynowo-skutkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Personel opisuje to, co dziecko robi, co się dzieje z badanymi przez nie przedmiotami, materiałami. • Personel uruchamia umiejętności skupienia na działaniu i przewidywania jego skutków (np. „Pchnąłeś piłkę”, „Teraz turla się po podłodze. Ciekawe, gdzie się zatrzyma?”) • Personel wykorzystuje czynności dnia codziennego lub tworzy sytuacje edukacyjne, w których dziecko może: manipulować przedmiotami, materiałami, podejmować

	czynności odwracalne i nieodwracalne, robić doświadczenia, próbować nowych rozwiązań i sprawdzać skuteczność.
7.2.2. Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci umiejętność obserwacji i doświadczenia otaczającego świata.	<ul style="list-style-type: none"> • Personel obserwuje razem z dzieckiem lub dziećmi zjawisk, które przyciągają ich uwagę i komentowanie tego (np.: „Widzę, że kapie woda z kranu, zakręcę go mocniej”, „Słyszę, że stukasz grzechotką w stół. To głośny dźwięk. Ja stukam grzechotką w dywan. To cichy dźwięk.”) • Personel pomaga w rozumieniu tego, co dzieci robią i obserwują, przez opisywanie i wyjaśnianie. • Personel daje dzieciom możliwość wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku.
7.2.3. Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci używanie określeń dla cech przedmiotów.	<ul style="list-style-type: none"> • Komentowanie i opisywanie znalezionych przedmiotów: „To jest duża piłka, a to mała”, „Miękki kocyk”, „Twardy klocek”. • Personel określa relacje między przedmiotami (np. dużo-mało, blisko-daleko, ciepłe-zimne) w sytuacjach codziennych, swobodnej zabawy i zajęciach kierowanych przez siebie.
7.2.4 Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci używanie określeń przestrzennych	<ul style="list-style-type: none"> • Opisywanie położenia przedmiotów i osób, np. „na”, „pod”, „obok”, „przed”, „za”. • Opisywanie swoich czynności i aktywności dzieci i umiejscawianie tych działań w przestrzeni (Postawiłam kubeczki do picia na tacy. Widzę, że posadziłeś misia na krześle, a zajęczka na podłodze, Chcesz, żeby zajęć siedział wyżej?”)
STANDARD 8 Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się.	
8.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci i rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, uwzględniające:	<p>Mówienie do dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel komunikuje się w sposób zrozumiały dla dziecka. • Podczas rozmowy personel mówi wyraźnie, modelując prawidłową artykulację i intonację. • Personel kieruje wzrok i postawę ciała w kierunku dziecka, które coś mówi. • Personel podczas kontaktu z dziećmi używa pytań otwartych, zamkniętych oraz inicjujących rozmowę. • Personel stosuje różnorodne formy wypowiedzi: pytania, zdania twierdzące, komentarze, wykrzyknienia. • Personel dopytuje dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie. <p>Aktywne słuchanie dziecka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel uważnie obserwuje i reaguje na werbalne i niewerbalne komunikaty dzieci. • Podczas rozmowy personel daje dzieciom czas na odpowiedź, nie przerywa i nie ponagla. • Rozwijana jest rozmowa w oparciu o zainteresowania

	<p>i doświadczenia dziecka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W sytuacjach codziennych personel angażuje dziecko w słowną interakcję opartą na wspólnym działaniu. <p>Wzbogacenie słownictwa dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel rozszerza słownictwo dzieci, opisując przedmioty, zjawiska i sytuacje w otoczeniu. • Wprowadzane są nowe słowa w kontekście znanych dziecku sytuacji i przedmiotów. • Słownictwo wzbogacane jest o różne kategorie wyrazów, m.in. nazwy przedmiotów, czynności, uczuć i funkcji. • Dzieci mają codziennie możliwość słuchania opowiadań, historyjek lub bajek. • Podczas wspólnego czytania personel zachęca dzieci do przewracania kartek, zadawania i odpowiadania na pytania, powtarzania słów i rymów. • Zachęca się dzieci do wspólnego oglądania książek, opowiadania o ilustracjach i powtarzania znanych fragmentów. • Dzieci mogą samodzielnie przeglądać książki i ilustrowane materiały.
<p>Standard 8.2 Wybrane aktywności wspierające rozwój mowy i komunikacji u dzieci</p>	<p>Rozmowy z dziećmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel wykorzystuje każdą sytuację w ciągu dnia do prowadzenia rozmów z dziećmi (niezależnie od tego, czy jest to zabawa kierowana, czy posiłek, czy mycie rąk, ubieranie się przed spacerem itp.). • Rozmowy z dziećmi o tym, co aktualnie przyciąga ich uwagę. • Personel do rozmowy wykorzystuje książki, pacynki lub inne przedmioty. <p>Komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel towarzyszy dzieciom w sytuacjach, gdy ustalają coś między sobą, np. dzielą zabawki, umawiają się na zabawę. • Personel daje wskazówki dzieciom ułatwiające komunikację („Możesz powiedzieć, żeby...”, „Możesz zapytać o ...”). • Personel wspiera komunikowanie się dzieci ze sobą i personelem (np. poprzez zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom). • Personel wspiera dzieci w wyrażaniu swoich potrzeb i emocji wobec innych dzieci i osób dorosłych. <p>Aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel wykorzystuje rymowanki, piosenki do rozpoczynania, trwania i kończenia jakiejś czynności np. piosenka na powitanie). • Personel codziennie wspólnie czyta książki, opowiadania, bajki lub rymowanki. • Personel dba o rytuały związane z czytaniem, np.

	<p>czytanie ulubionej książki o stałej porze dnia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel opowiada dzieciom książki z obrazkami i dba o to, żeby dzieci mogły aktywnie w tym uczestniczyć, dotykając ich, komentując treść. Pielęgnowanie rytuałów związanych z czytaniem, np. czytanie ulubionej książki o stałej porze dnia.
<p>STANDARD 9 Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów</p>	
<p>Standard 9.1 Wskazówki metodyczne dla personelu wspierające rozwój fizyczny dzieci</p>	<p>Rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel zapewnia dostęp materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej. • Personel towarzyszy dzieciom podczas zabaw swobodnych i zachęca do czynności takich jak: zamykanie, otwieranie, zakręcanie i odkręcanie pojemników, wkładanie i wyjmowanie małych przedmiotów. • Personel stwarza sytuacje, w których dzieci mogą ćwiczyć sprawność rąk i palców, w tym: np.: zgniatać, rolować, rozpląszczać miękkie masy, trzymać małe przedmioty. <p>Rozwój percepcji zmysłowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel zapewnia dostęp materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom codzienny kontakt z materiałami angażującymi zmysły: czucie, smak, zapach, wzrok, słuch, poczucie ułożenia ciała i równowagę. • Personel zapewnia w ciągu dnia różnorodne aktywności sensoryczne, dostosowane do potrzeb dzieci i ich możliwości (uwaga: planowanie doświadczeń sensorycznych powinno zagwarantować dzieciom czas na zaangażowanie się i zabawę z innymi dziećmi). • Dbanie o optymalny poziom bodźców w otoczeniu (unikanie zbyt silnych dźwięków, migających świateł itp.). <p>Rozwój sprawności i w zakresie dużej motoryki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel stwarza dzieciom warunki do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych. • Personel bawi się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym, co robią dzieci (np. turlanie się, chodzenie na czworakach). • Personel umożliwia dzieciom wielokrotne powtarzanie i ćwiczenie konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane. • Personel wykorzystuje sytuacje codzienne do ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i innych czynności. • Wspieranie niemowląt w rozwoju ruchowym, m.in. podczas prób siadania, czworakowania, wstawiania

<p>Standard 9.2 Wybrane aktywności wspierające rozwój fizyczny dzieci</p>	<p>i chodzenia.</p> <p>Lista aktywności personelu, wspierających rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów, w tym: Zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku.</p> <p>Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ścieżki sensoryczne — chodzenie na bosaka po trawie, piasku, folii bąbelkowej, szyszkach, fakturach. • Zabawy wodą, np. przelewanie, chlapanie, przekładanie drobnych elementów w wodzie. • Zajęcia z błotem, piaskiem, ziemią, gliną. • Malowanie palcami, rękami, gąbkami. • Słuchanie różnych dźwięków — instrumenty, przedmioty codziennego użytku, dzwonki, folie szeleszczące. • Wydawanie dźwięków ustami — naśladowanie zwierząt, pojazdów, powtarzanie prostych dźwięków. • Próbowanie ziół, owoców, bezpiecznych produktów spożywczych o różnych smakach. • Wąchanie kwiatów, ziół, aromatycznych przypraw. • Testowanie smaków — słodkiego, słonego, kwaśnego w bezpiecznych warunkach. • Zabawy koszykiem skarbów — różnorodne przedmioty o różnych fakturach, kształtach i zapachach. <p>Zabawy wspierające rozwój motoryki małej.</p> <p>Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowanie i układanie z klocków różnego rodzaju. • Wkładanie i wyjmowanie przedmiotów z pudełek, pojemników, butelek z wąskim otworem. • Chwytnie, darcie, zgniatanie, składanie papieru. • Malowanie pędzlem, palcami, gąbkami. • Lepienie, wałkowanie, ugniatanie ciastoliny, masy solnej, plasteliny. • Przyczepianie i odczepianie elementów, np. rzepy, guziki, spinacze, zatrzaski. • Zabawy z przyciskami, klawiszami, pokrętłami, otwieraniem i zamykaniem. • Zawieszanie i zdejmowanie lekkich przedmiotów z haczyków, tablic manipulacyjnych. <p>Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi.</p> <p>Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chodzenie po śladzie • Samodzielne jedzenie • Malowanie • Samodzielne mycie rąk, buzi, czesanie się. • Ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby), • Odkładanie zabawek na miejsce np. na półkę, do koszyka. • Zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turlanie.
---	--

	<p>Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała.</p> <p>Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom zabawy, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turlanie się, • Huśtanie się, • Masowanie, • Naśladowanie ruchu, • Zabawy „paluszkowe” • Oglądanie się w lustrze
<p>STANDARD 10 Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki</p>	
<p>Standard 10.1 Wskazówki metodyczne dla personelu oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze oraz dostęp do wytworów kultury.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie, • Stworzenie bezpiecznej atmosfery, bez oceniania, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie • Docenianie procesu twórczego, a nie jakości efektu • Wspieranie i nadawanie wartości samemu działaniu tworzenia • Stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej, m.in. w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami plastycznymi, wydawania dźwięków • Zapewnianie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami • Organizowanie dzieciom rysowania i malowania na poziomych i pionowych dużych płaszczyznach (wielkości A3) na wysokości wzroku • Organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze <p>UWAGA: Dzieci w wieku do lat 3 nie mogą mieć kontaktu z żadnymi ekranami!</p>
<p>10.2 Wybrane aktywności zachęcające dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach; wyrażania twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów; poznawania różnych wytworów kultury</p>	<p>Lista działań zachęcających dzieci do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach • Sfera muzyczna: śpiewanie, granie, słuchanie dźwięków naturalnych i wytworzonych, słuchanie muzyki i piosenek, • Sfera plastyczna: malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych przestrzeniach, komponowanie w przestrzeni trójwymiarowej • Sfera ruchowa: ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i rekwizytów, taniec do muzyki • Sfera słowna: spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem – tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięków naśladowczych, zmiana głosu • Łączenie różnych rodzajów ekspresji: ruch swobodny

	<p>do muzyki z wokalizacją dziecka oraz jednoczesnym malowaniem wodą na chodniku (tworzenie swobodnych linii)</p> <ul style="list-style-type: none">• Wykorzystywanie różnorodnych materiałów:• Zachęcanie dzieci do używania różnorodnych materiałów, takich jak: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce, instrumenty, przedmioty wydające dźwięki, ubrania, materiały tekstylne, papier, przedmioty codziennego użytku <p>Poznanie różnych wytworów kultury: Zapoznanie dzieci z różnymi wytworami kultury poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">• Słuchanie muzyki klasycznej, dziecięcej i tradycyjnych utworów w odpowiedniej jakości.• czytanie i oglądanie książek i albumów o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo)• Organizowanie zajęć tematycznych dotyczących tradycji i zwyczajów (np. świątecznych, regionalnych).• W miarę możliwości uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych dostosowanych do wieku dzieci (np. teatrzyk, muzyka na żywo).
--	---

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski

